

För att förbli ett globalt föredöme i de ekonomiska orostiderna måste Norden nu investera sig in i framtiden. Den nordiska samarbetsmodellen står sig väl och hyllas internationellt. Men det räcker inte. De nordiska regeringarna måste ta vara på och vidareutveckla samarbetstraditionerna för att ytterligare förbättra omställningsförmågan på arbetsmarknaden. Norden måste satsa på både hållbar tillväxt och full sysselsättning, när man förnyar och stärker konkurrenskraften. . Därför bör man samla ihop sig till gemensamma strategier inom infrastruktur, forskning och utbildning samt för våra stora naturresurstillgångar. Dessa framtidssatsningar bör stats- och arbetsmarknadsministrarna passa på att diskutera när de samlas till nordiskt arbetsmarknadsmöte i Stockholm.

Nyckeln till den nordiska framgångssagan är acceptansen för en ständig strukturomvandling. Modellen bygger på starka fackliga organisationer och samverkan i omställningsprocesser, som bidrar till en tryggare omställning för individen. Modellen kräver också välfärdssystem som ger ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och stöd att hitta ett nytt arbete. För att det ska fungera krävs en arbetslöshetsersättning värd namnet och möjligheter till kompetensutveckling och karriärbyten under arbetslivet, både mellan olika arbetsgivare och mellan olika länder. Här har våra regeringar en hel del att göra för att öka tryggheten och få ner arbetslösheten som även i flera nordiska länder stigit till historiskt höga nivåer.

Ett givet tillfälle är arbetsmarknadsmötet den 16 maj. Ungdomsarbetslösheten är i fokus och den nordiska fackföreningsrörelsen kommer att peka på lösningar som ungdomsgarantier, introduktionsanställningar och andra gemensamma initiativ med arbetsgivarna.

Vi kommer också att peka på behovet av gemensamma nordiska satsningar för att investera i en hållbar framtid. Det är dags att ta nya strukturella initiativ för att på kort och lång sikt öka sysselsättningen och Nordens konkurrenskraft.

Fungerande transporter är avgörande för utvecklingen i Norden. Men i alla nordiska länder är infrastrukturen underfinansierad. Här finns goda möjligheter till samarbete. De nordiska regeringarna bör gemensamt satsa på:

- Utbyggda, sammanknutna järnvägsnät. I Danmark är man i gång och beslutar om stora järnvägsprojekt, och även i Sverige och Norge finns diskussioner. Ländernas projekt bör samordnas så att gemensamma projekt kan prioriteras, till exempel snabbtåg mellan Stockholm, Oslo, Köpenhamn och vidare till Europa över Fehmarn. Järnvägsinvesteringar behövs också för att säkerställa miljövänlig godstrafik.
- Bra personpendlingskommunikationer på räls är nödvändigt för den gemensamma arbetsmarknaden. Det skulle innebära högre produktivitet och bättre matchning, och därmed lägre arbetslöshet totalt i Norden.

De samhällsekonomiska vinsterna av en fullt fungerande gemensam arbetsmarknad i Norden kan realiseras först när infrastrukturen är tillräckligt dimensionerad. En utbyggnad av en miljömässigt hållbar infrastruktur kommer också att i sig själv skapa arbetstillfällen på en nordisk arbetsmarknad där vi idag har mycket låga lånekostnader och ledig arbetskraft. Med de investeringsbehov vi ser, rör det sig om 100 000 nya jobb i Norden. Det är en historisk möjlighet.

En välutbildad, kvalificerad arbetskraft är en av våra viktigaste resurser och bidrar till innovation och utveckling. Men varje land i Norden är för litet för att ensamt klara av att ligga i internationell toppklass inom all utbildning och forskning. Ett utökat samarbete ökar

förutsättningarna. De nordiska regeringarna bör gemensamt satsa på:

- En konkret gemensam nordisk handlingsplan för forskningssamarbete, med åtgärder som förenklar och främjar ett ökat forskarsamarbete mellan ländernas spetskompetens.
- Ökad möjlighet för forskare att söka medel i hela Norden. För att öka rörligheten bland forskarna bör forskningsanslagen användas i det land där de erhållits.
- Ökad rörlighet mellan akademien och det privata näringslivet samt den offentliga sektorn. Inrätta kombinationstjänster även för offentliganställda, där anställningen kombineras med forskarutbildning.

Nordens naturresursrikedomar och hur vi bäst framöver drar nytta av dem, borde också diskuteras mer. Malm och mineraler. Skog. Fiske. Havet och sjöarna, älvarna, fjordarna och fjällvärlden, ger både rent vatten, och vattenkraft, och bidrar även till turismen i Norden. Olja och naturgas. Jordbruk. Geotermisk energi, bra vindlägen och goda förutsättningar för vågkraft på många håll.

Övergripande för alla dessa naturtillgångar är behovet av gemensamma naturresursstrategier. Miljöpåverkan i ett nordiskt land påverkar hela regionen. Gruvdriften behöver hanteras i mer slutna kretslopp och får inte tillåtas läcka tungmetaller som förgiftar ekosystem och vårt värdefulla vatten i hav, sjöar, fjordar och inte minst det känsliga Östersjön. Jordbrukets kväve- och fosforutsläpp måste av samma skäl hållas tillbaka, samtidigt som det miljövänliga jordbruket måste få betalt för alla de ekosystemtjänster det förser oss med. Den klimatproblematiske oljan och naturgasen måste hanteras inom det gemensamma europeiska ramverket. Strategin för hav, sjöar och vattendrag måste ha ett brett synsätt.

Miljöhänsynen måste prioriteras.

Det finns ingen anledning att tro att ny teknik som minskar utsläpp skulle ha en sämre förmåga att generera nya jobb. Snarare tvärtom. Ekologiskt, ekonomiskt, och socialt hållbara investeringar är vår framtid.

Detta bör de nordiska statsministrarna också tala om när de träffas på arbetsmarknadsmötet i Stockholm.

Lóa Brynjúlfsdóttir, NFS generalsekreterare

Erik Jylling, AC

Bente Sorgenfrey, FTF

Lizette Risgaard, LO Danmark

Sture Fjäder, AKAVA

Lauri Lyly, SAK

Mikko Mäenpää, STTK

Jess Berthelsen, SIK Grönland

Gylfi Arnbjörnsson, ASÍ

Elín Björg Jónsdóttir, BSRB

Gerd Kristiansen, LO Norge

Anders Folkestad, Unio

Jorunn Berland, YS

Karl-Petter Thorwaldsson, LO Sverige

Göran Arrius, Saco

Eva Nordmark, TCO

Nordenfacket - Nordens Fackliga Samorganisation, NFS, är en samarbetsorganisation för fackliga centralorganisationer i Norden. NFS har sexton medlemsorganisationer bestående av Landsorganisationerna, Tjänstemannaorganisationerna och Akademikerorganisationerna i de nordiska länderna.

Därmed representerar NFS nästan 9 miljoner fackligt anslutna i de nordiska länderna och är Nordens största folkrörelse för ett hållbart arbetsliv.

www.nfs.net
